รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว
วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๐
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔ โทรสาร ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔
E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์ศัตรูข้าว

พื้นที่ปลูกตามรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด ณ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๐ จำนวน ๖๕ จังหวัด มีพื้นที่ปลูกข้าว ๑๓,๓๖๔,๙๓๗ ไร่ แยกเป็นข้าวอายุน้อยกว่าจำนวน ๔๐ วัน ๓,๓๐๗,๖๔๖ ไร่ อายุ ๔๐ ถึง ๖๐ วัน จำนวน ๒,๔๖๕,๑๙๓ ไร่ และอายุข้าวมากกว่า ๖๐ วัน จำนวน ๗,๕๙๒,๐๙๘ ไร่ สถานการณ์ศัตรูข้าว ในสัปดาห์นี้

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล* ไม่พบการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

โรคไหม้ข้าว** ไม่พบการระบาดของโรคไหม้ข้าว (ลดลงจากสัปดาห์ก่อน ๗๕๐ ไร่)

โรคขอบใบแห้งข้าว*** พบการระบาดโรคขอบใบแห้งข้าวในระดับไม่รุนแรงจำนวน ๑๐๐ ไร่ (คงที่จากสัปดาห์ก่อน ๑๐๐ ไร่) ในพื้นที่อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

๒. การดำเนินงานควบคุมการระบาด

๒.๑ เจ้าหน้าที่กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ประสานงานติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าว ภายใต้ภายใต้กิจกรรมแปลงติดตามเฝ้าระวังศัตรูพืชเพื่อติดตามสถานการณ์ในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของศัตรูข้าว เพื่อติดตามสถานการณ์ในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และโรคไหม้ข้าว

๒.๒ ประชาสัมพันธ์แจ้งจังหวัดที่เคยพบการระบาดและพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาด ๔๒ จังหวัด เตรียมความพร้อมในพื้นที่ระบาดซ้ำซากเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดซ้ำ โดยได้จัดทำแปลงติดตามสถานการณ์ทั้งหมดจำนวน ๘๐๙ แปลง ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง เตรียมความพร้อมในการผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย และรณรงค์ให้สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

๒.๓ สำนักงานเกษตรอำเภอกงไกรลาศ พบการระบาดของโรคขอบใบแห้งในข้าวระยะกล้าถึงแตกกอ เนื่องจากสภาพอากาศเหมาะต่อการเกิดโรค ทั้งนี้ สำนักเกษตรอำเภอได้ให้คำแนะนำและถ่ายทอดความรู้ เช่น การงดให้ปุ๋ยไนโตรเจนในปริมาณมาก และเชื้อราไตรโคเดอร์มาควบคุมในพื้นที่ที่เกิดการระบาด และให้เกษตรกรเฝ้าระวังและหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๒.๔ กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ได้จัดทำโครงการจุดเฝ้าระวังศัตรูพืช (แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าว) ในพื้นที่ ๔๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ยโสธร มุกดาหาร นครพนม อุบลราชธานี ขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุดรธานี เลย หนองคาย สกลนคร ร้อยเอ็ด น่าน แพร่ พะเยา อุตรดิตถ์ เชียงใหม่ พิษณุโลก เชียงราย เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท อ่างทอง ลพบุรี นครปฐม ปทุมธานี สุพรรณบุรี ฉะเชิงเทรา สระแก้ว ปราจีนบุรี นครนายก ระยอง สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ พัทลุง และจังหวัดชลบุรี

๓. การคาดการณ์

สภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๗ – ๒๓ มกราคม ๒๕๖๐

ภาคเหนือ อุณหภูมิต่ำสุด ๑๕ - ๒๓ องศาเซลเซียส สูงสุด ๒๖ - ๒๙ องศาเซลเซียส มีฝนบางแห่ง ร้อยละ ๔๐ - ๗๐ ของพื้นที่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิต่ำสุด ๑๖ - ๒๔ องศาเซลเซียส สูงสุด ๒๕ - ๓๑ องศาเซลเซียส มีฝนบางแห่ง ร้อย ละ ๒๐ - ๓๐ ของพื้นที่

ภาคกลางและภาคตะวันออก อุณหภูมิต่ำสุด ๒๐ - ๒๔ องศาเซลเซียส สูงสุด ๒๗ - ๓๓ องศาเซลเซียส มีฝนบางแห่ง ร้อยละ ๒๐ – ๖๐ ของพื้นที่

ภาคใต้ อุณหภูมิต่ำสุด ๒๒ - ๒๕ องศาเซลเซียส สูงสุด ๒๖ - ๓๔ องศาเซลเซียส มีฝนบางแห่ง ร้อยละ ๓๐ - ๖๐ ของพื้นที่

สภาพอากาศในพื้นที่ภาคเหนือ ไม่มีฝน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก มีฝนเล็กน้อย ส่วนภาคใต้ มีฝนร้อยละ ๓๐ - ๗๐ ของพื้นที่ ข้อมูลจากแปลงสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าว ในสัปดาห์ที่ผ่านมา พบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคไหม้ข้าว และศัตรูข้าวอื่นๆในปริมาณเล็กน้อย คาดว่าในสัปดาห์หน้าสถานการณ์ของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลยังคงที่ ควรเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ในพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ที่ปลูกข้าวใหม่อายุน้อยกว่า ๔๐ ถึง ๖๐ วัน ซึ่งเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลอาจเข้าทำลายแปลงข้าวที่ปลูกใหม่อายุยังน้อย ส่วนโรคไหม้ข้าวควรเฝ้าระวังในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งอาจเกิดโรคไหม้ข้าว ทำความเสียหายให้กับผลผลิตได้ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการปลูกข้าวใหม่ ซึ่งใช้น้ำจากชลประทานและปลูกข้าวพันธุ์อ่อนแอต่อโรค ปริมาณต้นข้าวในแปลงหนาแน่น มีการให้ปุ๋ยไนโตรเจนในอัตราสูง และปริมาณน้ำค้างมากกว่า ๙ ชั่วโมง ขอให้เกษตรกรสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เพื่อดำเนินการควบคุมโดยทันที

๔. คำแนะนำในการควบคุมการระบาด

๔.๑ โรคขอบใบแห้ง****

๑. ปลูกข้าวพันธุ์ข้าวที่ต้านทานโรคขอบใบแห้ง เช่น พันธุ์สุพรรณบุรี ๖๐ สุพรรณบุรี ๙๐ สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๒ กข๗ และ กข๒๓

๒. ในกรณีที่ดินอุดมสมบูรณ์ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมาก

๓. ไม่ควรระบายน้ำจากแปลงที่เป็นโรคไปสู่แปลงอื่น

๔. ควรเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้ เช่น พันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กข๖ เหนียวสันป่าตอง พิษณุโลก ๒ ชัยนาท ๑ เมื่อเริ่มพบอาการของโรคบนใบข้าว ถ้ามีความจำเป็นให้ใช้สารเคมีพ่นเฉพาะจุดที่พบการระบาดเพื่อควบคุมไม่ให้เชื้อราแพร่กระจายขยายเป็นวงกว้างออกไป สำหรับสารเคมีที่ใช้ ได้แก่ เช่น ไอโซโพรไทโอเลน คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ เสตร็พโตมัยซินซัลเฟต+ออกซีเตทตราไซคลินไฮโดรคลอร์ไรด์ ไตรเบซิคคอปเปอร์ซัลเฟต อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

หมายเหตุ จังหวัดที่มีข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าว ๖๕ จังหวัด ๒,๗๕๔ ตำบล

*จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๔๕ จังหวัด ๑,๓๗๔ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๒๓ และ ๔๙.๘๙ ตามลำดับ
จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๒๐ จังหวัด ๑,๓๘๐ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗๗ และ ๕๐.๗๓ ตามลำดับ

**จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๔๕ จังหวัด ๑,๔๐๕ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๒๓ และ ๕๑.๐๒ ตามลำดับ
จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๒๐ จังหวัด ๑,๓๔๙ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗๗และ ๔๘.๙๘ ตามลำดับ

***จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๔๕ จังหวัด ๑,๔๑๗ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๒๓ และ ๕๑.๔๕ ตามลำดับ
จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๒๐ จังหวัด ๑,๓๓๗ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗๗ และ ๔๘.๕๕ ตามลำดับ

****อ้างอิงข้อมูล : กรมการข้าว, ๒๕๖๐

รายละเอียดเพิ่มเติม ในรายงานสถานการณ์การระบาดศัตรูพืช ทาง http://www.doae.go.th/ หรือ http://www.ppsf.doae.go.th/

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
ระหว่างปี ปี ๒๕๕๗/๒๕๕๘ ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐

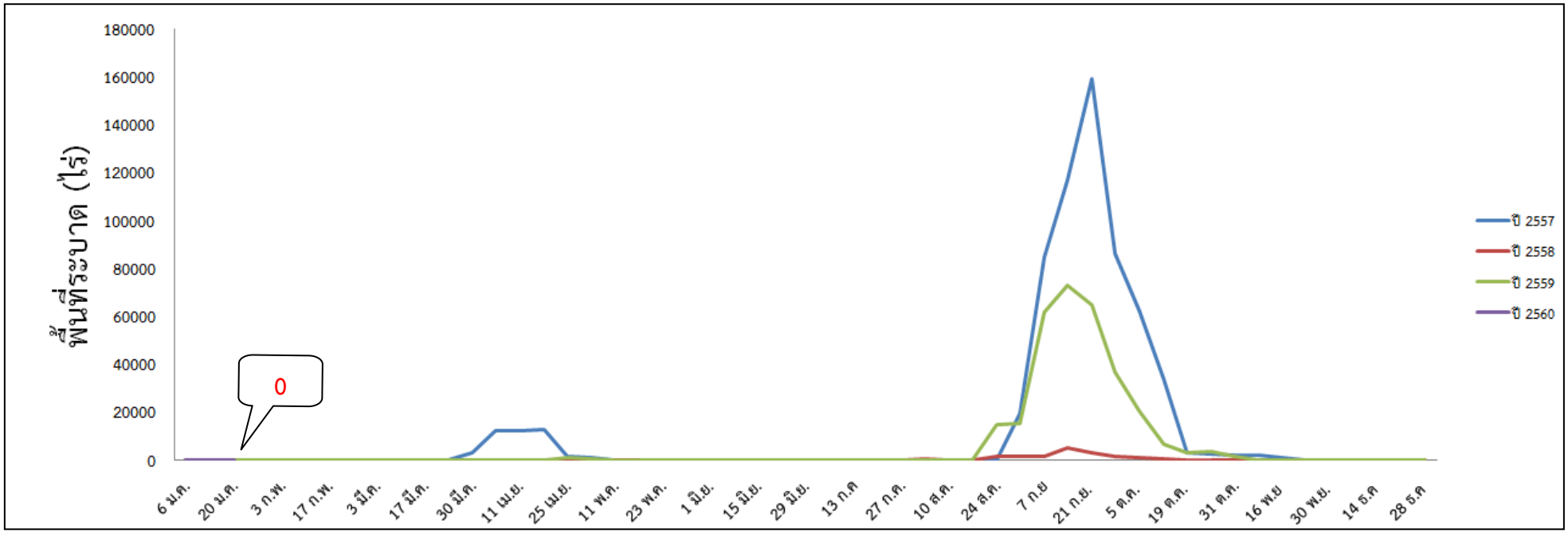
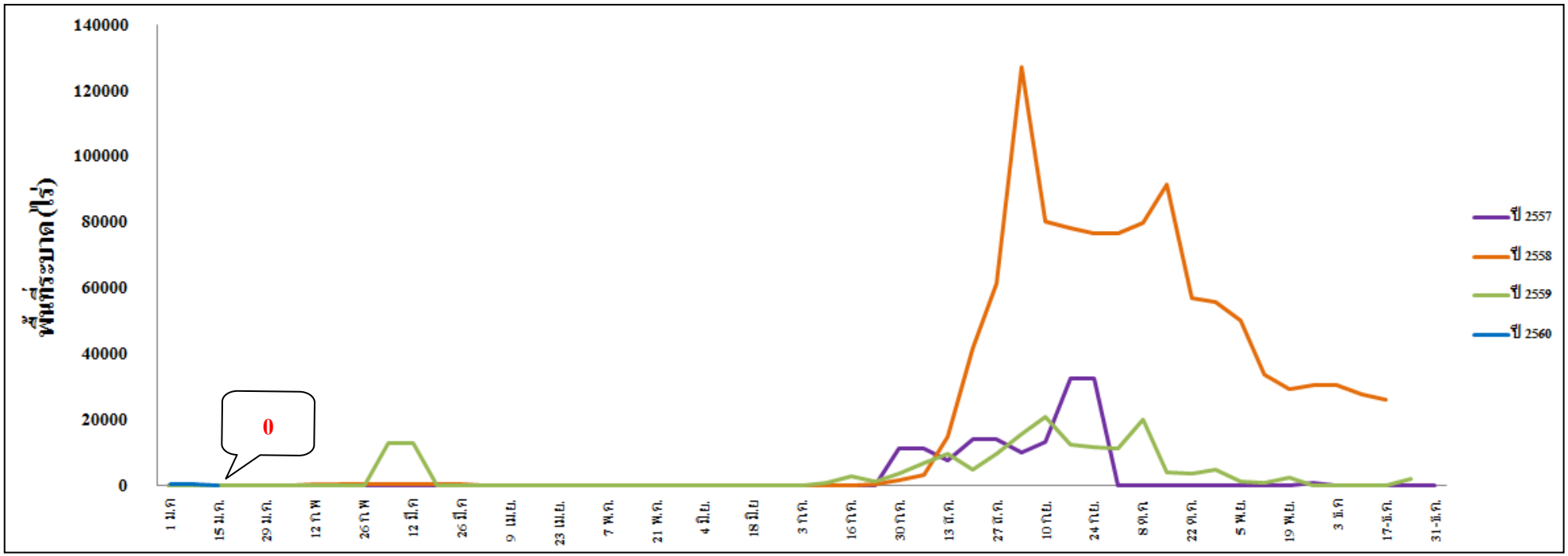
แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดโรคไหม้
ระหว่างปี ๒๕๕๗/๒๕๕๘ ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐